

Lokala miljömål

Vellinge kommun

Antagna av Kommunfullmäktige den 23 april 2008

Miljö- och Byggnadsnämnden fick 2006 Kommunstyrelsens uppdrag att utarbeta förslag till lokala miljömål för Vellinge kommun.

En arbetsgrupp har arbetat fram detta material. Gruppen har bestått av Miljö- och Byggnadsnämndens ordförande Nils-Ola Roth, Tekniska nämndens ordförande Tommy Larsson och miljöchef Lars Robert Göranson, sekreterare.

Efter behandling i Miljö- och Byggnadsnämnden och Kommunstyrelsen antogs de lokala miljömålen av Kommunfullmäktige den 23 april 2008.

Illustrationer: Tobias Flygar

Miljömål i Vellinge kommun

<i>1. Begränsad klimatpåverkan</i>	5
<i>2. Frisk luft</i>	7
<i>3. Bara naturlig försurning</i>	9
<i>4. Giftfri miljö</i>	11
<i>5. Skyddande ozonskikt</i>	14
<i>6. Säker strålmiljö</i>	15
<i>7. Ingen övergödning</i>	17
<i>8. Levande sjöar och vattendrag</i>	20
<i>9. Grundvatten av god kvalitet</i>	22
<i>10. Hav i balans samt levande kust</i>	24
<i>11. Myllrande våtmarker</i>	26
<i>12. Levande skogar</i>	28
<i>13. Ett rikt odlingslandskap</i>	29
<i>14. God bebyggd miljö</i>	31
<i>15. Ett rikt växt- och djurliv</i>	37

1. Begränsad klimatpåverkan

"Halten av växthusgaser i atmosfären skall i enlighet med FN:s ramkonvention för klimatförändringar stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig. Målet skall uppnås på ett sådant sätt och i en sådan takt att den biologiska mångfalden bevaras, livsmedelsproduktionen säkerställs och andra mål för hållbar utveckling inte äventyras. Sverige har tillsammans med andra länder ett ansvar för att det globala målet kan uppnås."

Ändrat klimat, ändrade förutsättningar för jord- och skogsbruk, höjning av havsytan och fler översvämningar. Det kan bli följderna av utsläpp av så kallade växthusgaser. Om inget görs för att minska utsläppen av växthusgaser kan det bli 1,4 - 5,8°C varmare de närmaste hundra åren enligt FN:s klimatpanel (IPCC).

Koldioxid är den viktigaste av de växthusgaser som kommer från mänskliga aktiviteter. Trafiken står för nästan hälften av de skånska koldioxidutsläppen, ungefär en fjärdedel kommer från energisektorn och en fjärdedel från industrin.

Situationen i Vellinge

I Vellinge kommun är utsläppen av koldioxid avsevärt lägre än genomsnittet i Sverige. År 2004 släpptes i Vellinge ut 69 322 ton CO₂, vilket motsvarar 2 194 kg CO₂ per person jämfört med 5 895 i riket. 1990 var motsvarande siffra i Vellinge 66 902 ton CO₂, vilket betyder att den totalt utsläppta mängden CO₂ ökat med 3,6 % under perioden 1990-2004, medan utsläppen per invånare minskat med 8,6 % under samma tid.

I kommunen bedöms trafiken utgöra den enskilt största utsläppskällan av såväl växthusgaser som andra föroreningar.

Den totala energianvändningen 1990 var 18,28 MWh per invånare och motsvarande siffra 2004 var 18,56 MWh.

Delmål i Vellinge kommun

delmål 1

Utsläppen av växthusgaser skall som medelvärde för perioden 2008-2012 vara minst fyra procent lägre än utsläppen år 1990. Utsläppen skall räknas som koldioxidekvivalenter och omfatta de sex växthusgaserna enligt Kyotoprotokollets och IPCC:s definitioner.

Beräknad mängd i Vellinge kommun år 1990 var 88 734 ton koldioxidekvivalenter. Medelvärdesmålet 2008-2012 är således 85 182 ton. År 2004 beräknades utsläppen till 90 657 ton.

delmål 2

Den totala energianvändningen per invånare skall effektiviseras för att minska från 18 MWh/person år 2004 till 17 MWh år 2010 (exklusive industrisektorn).

Åtgärder i Vellinge kommun

- 1:1** En ny energiplan för kommunen upprättas senast 2008.
- 1:2** Kommunen arbetar för en effektivare kollektivtrafik med bland annat spårbunden trafik till Malmö.
- 1:3** En förbättrad infrastruktur för användare av alternativa for-donsbränslen utvecklas. Tankställen för alternativa bränslen bör finnas i varje kommundel.
- 1:4** Planering av fjärr/närvärmeanläggningar med biobränslen uppmuntras. Medverkan i SYSAVs arbete med separering av matavfall för framställning av biogas.
- 1:5** Vid upphandling av varor och tjänster vägs aspekter in som minskad energianvändning och miljöanpassad energiförsörj-ning.
- 1:6** Energieffektiviseringsprogram genomförs i kommunens an-läggningar och byggnader.

Förslag till uppföljning / exempel på miljöindikatorer

- Kommunens totala CO₂-utsläpp respektive utsläpp per capita.
- Energianvändning per capita.
- Total energianvändning i kommunens anläggningar och bygg-nader.
- Trafikflödet på kommunens huvudvägar.
- Antalet pendlare till och från kommunen och andel kollektiv-resande

2. Frisk luft

"Luften skall vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas.

Halterna av luftföroreningar överskrider inte lågrisknivåer för cancer eller riktvärden för skydd mot sjukdomar eller påverkan på växter, djur, material och kulturföremål. Riktvärdena sätts med hänsyn till personer med överkänslighet och astma."

Luftföroreningar skadar växter, människors hälsa och förstör många kulturobjekt. Priset för de skador som luftföroreningarna orsakar är stora. I hela Skåne är det problem med höga halter av marknära ozon, såväl i tätorter som på landsbygden.

Frisk luft handlar i övrigt framför allt om luftmiljön i tätorter. I några skånska kommuner överskrids miljö kvalitetsnormerna för kvävedioxid och svaveldioxid.

Situationen i Vellinge

I Vellinge kommun saknas sådana industriella verksamheter, som orsakar betydande luftföroreningar. Förutom påverkan av föroreningar från Malmö och Köpenhamn är trafiken den största källan till luftföroreningar. Framför allt är det de starkt trafikerade vägarna E6 och 100, som orsakar att miljö kvalitetsnormer för luft riskerar att överskridas. Nära väg E6 vid Vellinge norra avfart har halten av NO₂ beräknats till 30 µg/m³ som årsmedelvärde och 72 µg/m³ som timmedelvärde. I de delar av kommunen som inte ligger nära de stora vägarna kan halterna antas vara ganska låga. Halten av svaveldioxid har däremot minskat kraftigt de senaste decennierna och är i sydvästra Skåne nu strax under 3 µg/m³.

Halterna i Europa av marknära ozon har i grova drag fördubblats sedan 1940-talet. I Sverige liksom i Europa som helhet har halterna stabiliserats under 1990-talet. Medelvärdet ligger konstant under delmålet, men episoder med halter över 120 µg/m³ är vanliga i hela landet både på landsbygden och i tätorter.

Delmål i Vellinge kommun

delmål 1

Halterna av svaveldioxid skall vara fortsatt låga. Halten 5 µg/m³ som årsmedelvärde får inte överskridas.

delmål 2

Halterna av kvävedioxid skall vara fortsatt låga. Halterna 20 µg/m³ som årsmedelvärde och 100 µg/m³ som timmedelvärde får inte överskridas.

delmål 3

Halten marknära ozon skall inte överskrida 120 µg/m³ som åttatimmars medelvärde år 2010.

delmål 4

År 2010 skall utsläppen av flyktiga organiska ämnen (VOC) i Vellinge kommun, exklusive metan, ha minskat till 570 ton från 678 ton år 2001 (1148 ton år 1990).

Åtgärder i Vellinge kommun

- 2:1** Krav ställs på pannor, vedkvalitet, eldningssätt och ackumulatortank vid vedeldning och annan fastbränsleeldning.
- 2:2** Lokala föreskrifter om eldning med fastbränsle tas fram. Fastbränsleeldning regleras i detaljplan i vissa områden.
- 2:3** Vid upphandling av arbetsmaskiner, fordon och tjänster väljs bästa miljöklass.
Rekommenderas i upphandlingspolicy och vid upphandling av entreprenader.
- 2:4** En luftkvalitetskartläggning genomförs 2007-2008.

Förslag till uppföljning / exempel på miljöindikatorer

- Kommunens totala koldioxid-, svaveldioxid- och kvävedioxidutsläpp samt totala utsläpp av flyktiga organiska ämnen (VOC).
- Återkommande sammanställningar av luftkvaliteten.
- Trafikflödet på vägarna E6 och 100.

3. Bara naturlig försurning

"De försurande effekterna av nedfall och markanvändning skall underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen skall heller inte öka korrosionshastigheten i tekniskt material eller kulturföremål och byggnader."

Den försurning som i ett långt tidsperspektiv är en naturlig process har påskyndats av det sura nedfall som beror på utsläpp från trafik, energianläggningar, industri och jordbruk. Kväve- och svavelföreningar i utsläppen ligger bakom den försurning av mark och vatten som har gett omfattande skador på växt- och djurlivet.

Situationen i Vellinge

Försurning innebär att pH-värdet sjunker i mark och vatten. De miljöer som är mest påverkade av försurningen är barrskogsmark, sjöar och vattendrag. I Vellinge kommun är det främst försurningen av vattendrag, som kan vara intressant, eftersom större skogsområden saknas.

2001 var de försurande utsläppen i kommunen 506 ton kvävedioxid, 13 ton svaveldioxid och 69 ton ammoniak. Utsläppen av kvävedioxid har sedan 1990 minskat med nästan 30 % och av svaveldioxid med 75 %, medan ammoniakutsläppen är i stort sett oförändrade.

Delmål i Vellinge kommun

delmål 1

I Skåne skall år 2010 högst 5 % av antalet sjöar och högst 15 % av sträckan rinnande vatten vara drabbade av försurning som orsakats av människan. För Vellinges del är delmålet uppnått, eftersom pH i samtliga kontrollerade vattendrag överstiger 6.

delmål 2

År 2010 skall utsläppen av svaveldioxid till luft vara högst 70 ton i Vellinge kommun enligt det regionala målet för Skåne. Denna nivå underskrids redan, varför delmålet är att utsläppen om möjligt skall minska ytterligare till 2010.

delmål 3

År 2010 skall utsläppen av kväveoxider till luft vara högst 300 ton i Vellinge kommun.

Åtgärder i Vellinge kommun

3:1 Lövskogsplantering uppmuntras eller föreskrives, där så är möjligt, i detaljplan på allmän platsmark.

För att minska försurningen krävs också liknande åtgärder som för miljömålen *Begränsad klimatpåverkan* och *Frisk luft*.

Förslag till uppföljning / exempel på miljöindikatorer

➤ Se *Begränsad klimatpåverkan* och *Frisk luft*.

4. Giftfri miljö

"Miljön skall vara fri från ämnen och metaller som skapats i eller utvunnits av samhället och som kan hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden.

Det innebär för Skåne bland annat att år 2020 är halterna av särskilt farliga ämnen (definierade i delmål 3) så låga i Skånes naturmiljö att negativa effekter på människors hälsa, ekosystem eller arter inte förekommer."

Miljögifterna finns idag överallt; i isbjörnarna vid nordpolen, i ett nyfött barn, i fisken i Östersjön. För att komma tillrätta med miljögiftsproblemen är det viktigt att hitta och åtgärda punktkällor. Mycket av utsläppen idag sker från varor som var och en köper hem, varor som förr eller senare blir avfall.

Speciellt viktiga frågor för att nå målet *Giftfri miljö* i Skåne är att minska riskerna vid användning av kemiska bekämpningsmedel, att sanera förorenade områden och att minska halterna av kadmium i livsmedel.

Situationen i Vellinge

I Skåne är det generellt långt kvar till en giftfri miljö. I Vellinge kommun är situationen sannolikt bättre än genomsnittet i länet, eftersom relativt få markföroreningskällor funnits. Vid två gamla anläggningar för bildemontering pågår sanering liksom vid Hököpinge gamla sockerbruk.

Rester av bekämpningsmedel har påträffats i grundvattnet. Sedan 2006 tas inte kommunens dricksvatten ur grundvattnet, men detta har stor betydelse som reservvattentäkt och för enskilda vattentäkter.

Det kan antas att förhållandevis stora mängder bekämpningsmedel används på privata fastigheter.

Delmål i Vellinge kommun

delmål 1

År 2010 ska kunskapen om halter av särskilt farliga ämnen i Vellinges naturmiljö och deras negativa effekter på ekosystem eller arter ha ökat.

delmål 2

Senast 2008 skall Vellinge kommun ha antagit och infört en strategi för miljöanpassad upphandling, som prioriterar inköp av miljöanpassade varor och tjänster och utesluter användning av ämnen som omfattas av kemikaliestrategins gällande begränsningar.

delmål 3

Det ska utöver tillförsel via luften inte ske någon nettotillförsel av kadmium till jordbruksmarken i Vellinge.

delmål 4

Senast år 2015 skall förekomsten av kemiska bekämpningsmedel och deras nedbrytningsprodukter vara nära noll i Vellinges vattendrag och vara så låga att växter och djur inte skadas. Kemiska bekämpningsmedel eller deras nedbrytningsprodukter som används från år 2003 och framåt bör inte kunna påvisas i grundvattnen i Vellinge.

delmål 5

Sanering och efterbehandling av tre områden med förorenad mark skall ha påbörjats senast under 2007.

delmål 6

Senast år 2010 bör minst 10 % av den odlade arealen vara ekologiskt odlad och försäljningen av ekologiska varor bör ha ökat i motsvarande grad. 2005 är 2,4 % av kommunens åkerareal i ekologisk odling.

Åtgärder i Vellinge kommun

- 4:1** Projekt genomförs för att sammanställa uppgifter om produktion, användning, utsläpp och förekomst i miljön av särskilt farliga ämnen (till exempel kvicksilver, bly och PCB).
- 4:2** Inventering och sanering av PCB och kvicksilver i fastigheter påbörjas senast 2008.
- 4:3** För att minska hushållens spridning av farliga ämnen ökas informationen om produktval, återvinning och farligt avfall.
- 4:4** Kommunen medverkar i samordnade tillsynsprojekt inom kemikalieområdet.
- 4:5** En lokal strategi för miljöanpassad upphandlings- och entreprenadpolicy antas senast 2008.
- 4:6** I tillsynsarbetet krävs att program upprättas och åtgärder genomförs för att minska miljö- och hälsoriskerna vid framställning och användning av särskilt farliga ämnen.
- 4:7** Ett kontrollprogram för bekämpningsmedelsrester i grundvattnen upprättas och genomförs senast 2008

- 4:8** Inom lantbrukstillsynen intensifieras informationen i syfte att minska användningen av bekämpningsmedel, särskilt under sen höst.
- 4:9** Allmänheten informeras om risker med bekämpningsmedel (klass 3) och om alternativ till kemisk bekämpning. Förbjudna preparat samlas aktivt in.
- 4:10** Oanmälda stickprovskontroller genomförs i lantbrukstillsynen för att kontrollera att regler för användning av bekämpningsmedel följs.
- 4:11** Inom lantbrukstillsynen informeras om hur miljöstödet till skyddszoner kan utnyttjas.
- 4:12** Användningen av virke som är impregnerat med arsenik, krom eller kreosot minskar genom bland annat information i Vellinge Kommuniké.
- 4:13** Ekologiutbildningen i skolorna utvidgas och utvecklas.
- 4:14** En upphandlingspolicy tas fram senast 2008 för att öka inköpen av ekologiska livsmedel i kommunens verksamhet.
- 4:15** Alternativ ogräsbekämpning används på kommunal mark.

Förslag till uppföljning / exempel på miljöindikatorer

- Andel fastigheter inventerade och sanerade med avseende på PCB.
- Bekämpningsmedelsrester i grundvatten,
- Andel ekologiskt odlad areal.

5. Skyddande ozonskikt

"Ozonskiktet skall utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV-strålning.

Det innebär för Skånes del, att användningen av ozonnedbrytande ämnen är avvecklad inom loppet av en generation."

När det skyddande ozonskiktet som omger jorden tunnas ut, ökar UV-strålningen vid jordytan. Strålningen leder till skador på människor, djur och växter. Vissa kemiska ämnen, som till exempel klorfluorkarboner, CFC, och vätefluorkarboner, HCFC, gör att ozonskiktet bryts ner och tunnas ut.

Dessa ozonnedbrytande ämnen finns i till exempel kylar och frysar samt i kyl-, värme-, och klimatanläggningar. Även om användningen upphör kommer gamla varor att fortsätta att läcka ut ozonnedbrytande ämnen. Därför är det viktigt att uttjänta kylskåp och liknande samlas in och tas om hand på lämpligt sätt.

Situationen i Vellinge

Avvecklingen av ozonnedbrytande ämnen pågår enligt den nationella planen. Sedan år 2000 har inga anmälningspliktiga anläggningar med CFC registrerats. Ersättning har skett med det icke-ozonnedbrytande ämnet HFC, som dock bidrar till växthuseffekten och därför inte är någon slutgiltig lösning.

Delmål i Vellinge kommun

delmål 1

År 2010 skall utsläpp av ozonnedbrytande ämnen till största delen ha upphört.

Åtgärder i Vellinge kommun

- 5:1** Ozonnedbrytande ämnen i till exempel isoleringsmaterial och kasserade kylmöbler samlas in via SYSAV.
- 5:2** Projekt genomförs med kontroll av små anläggning med mindre än 10 kg köldmedium.

Förslag till uppföljning / exempel på miljöindikatorer

- Årlig statistik till Naturvårdsverket avseende anläggningar med ozonnedbrytande ämnen.

6. Säker strålmiljö

"Människors hälsa och den biologiska mångfalden skall skyddas mot skadliga effekter av strålning i den yttre miljön."

De allvarligaste hoten mot människors hälsa på grund av exponering för joniserande strålning är cancer och genetiska skador. Eftersom vi utsätts för naturligt förekommande bakgrundsstrålning kan antalet skador till följd av joniserande strålning inte bli noll, men den strålning vi utsätts för till följd av planerad verksamhet går att påverka. Allvarliga olyckor och haverier i kärntekniska anläggningar måste förhindras eller begränsas.

Solexponering och UV-strålning har en stor betydelse för malignt melanom och annan hudcancer. Antalet fall av cancer ökar och detta tros till stor del bero på ändrade solvanor och ökad solexponering.

Utifrån den kunskap som finns idag kan man inte avgöra vilka egenskaper hos de elektromagnetiska fälten som skulle kunna medföra hälsorisker. Troligt är att det finns ett samband mellan leukemi hos barn och närheten till kraftledning vid barnets bostad, vilket beräknas ge upphov till ett extra fall av barnleukemi per år i landet.

Situationen i Vellinge

Joniserande strålning förekommer i kommunen framför allt i form av radon i inomhusluft, men detta är begränsat till ett fåtal fastigheter byggda i blågrå lättbetong.

Från solen sker en naturlig bestrålning med UV-ljus. Vellinges stränder inbjuder till sol och bad, och genom att sola med mått minskar man risken för skador av UV-strålningen.

Luftburna högspänningsledningar och transformatorstationer ger upphov till elektromagnetiska fält. Kommunen strävar efter att ledningar skall vara nedgrävda.

Delmål i Vellinge kommun

delmål 1

År 2010 skall halterna i miljön av radioaktiva ämnen som släpps ut från alla verksamheter vara så låga att människors hälsa och den biologiska mångfalden skyddas. Det individuella dostillskottet till allmänheten skall understiga 0,01 mSv per person och år från varje enskild verksamhet.

delmål 2

År 2020 skall antalet årliga fall i Sverige av hudcancer orsakade av solen inte vara fler än år 2000.

delmål 3

Riskerna med elektromagnetiska fält skall kontinuerligt kartläggas och nödvändiga åtgärder skall vidtas i takt med att sådana eventuella risker identifieras.

delmål 4

Radonhalten i alla skolor, förskolor och fritidshem skall 2010 vara lägre än 200 Bq/m³ luft.

Radonhalten i alla bostäder skall 2020 vara lägre än 200 Bq/m³ luft.

Åtgärder i Vellinge kommun

- 6:1** Informationen i tillsynsarbetet om risker med solning, både utomhus och i solarium, ökas och resultatet av mätning av UV-strålning sprids bättre.
- 6:2** Försiktighetsprincipen tillämpas och i planering undviks att bostäder, skolor, daghem med mera ligger nära elanläggningar och kraftledningar som ger förhöjda magnetfält. Nedgrävning skall eftersträvas.
- 6:3** En kartläggning genomförs av den lokala elektromagnetiska strålningssituationen och åtgärdsförslag ges för att minska exponeringen, där detta är relevant.
- 6:4** Radonmätningar genomförs i alla kommunala verksamheter.

Förslag till uppföljning / exempel på miljöindikatorer

- Antal bostäder, skolor, förskolor och fritidshem med radonhalt större än 200 Bq/m³ luft.
- Längd (per år) av nedgrävd kraftledning, som tidigare varit luftburen.

7. Ingen övergödning

"Halterna av gödande ämnen i mark och vatten skall inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningarna för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.

För Skånes del innebär miljö kvalitetsmålet bland annat att luftutsläppen av kväve år 2020 inte skall vara högre än vad som motsvarar årligt nedfall med 5 kg kväve per hektar. Detta motsvarar för Skånes del ett utsläpp av 5 650 ton kväve, det vill säga en minskning av utsläppen från främst trafik och jordbruk med cirka 75 procent."

Algblomningar, bottendöd, igenväxning av sjöar, växtarter som försvinner på ängar och i skogar samt hälsoskadliga halter av nitrat i grundvattnet. Allt detta är negativa effekter av övergödningen. I Skåne är övergödningen ett stort problem trots många års insatser för att komma åt problemet.

Orsaken till övergödningen är utsläpp av fosfor- och kväveföreningar. En betydande del av fosforutsläppen kommer från enskilda avlopp. Den största källan till kväveutsläpp är jordbruket. Det pågår redan mycket arbete inom jordbruket för att minska läckaget av kväve och fosfor, men ytterligare insatser kommer att bli nödvändiga för att målet *Ingen övergödning* ska uppnås.

För Skåne innebär miljö kvalitetsmålet bland annat att luftutsläppen av kväve år 2020 inte skall vara högre än vad som motsvarar årligt nedfall med 5 kg N/ha. Detta motsvarar för Skånes del ett utsläpp av 5 650 ton kväve, det vill säga en minskning av utsläppen med 75 %.

Situationen i Vellinge

I Vellinge kommun finns cirka 550 fastigheter med enskilt avlopp. Det har under många år varit kommunens strävan att minimera antalet genom utbyggnad av det kommunala avloppsnätet. Det pågår också ett intensivt arbete med att minimera de enskilda avloppens utsläpp av fosfor och kväve genom att ersätta gamla anläggningar med moderna.

Inom lantbrukstillsynen och i övrigt i jordbruksnäringen görs stora ansträngningar att minska läckaget av närsalter. Luftutsläppen av kvävedioxid i Vellinge kommun har minskat från 709 ton år 1990 till 506 ton 2001.

Delmål i Vellinge kommun

delmål 1

Fram till år 2010 skall de vattenburna utsläppen av fosforföreningar från mänsklig verksamhet till sjöar, vattendrag och kustvatten ha minskat kontinuerligt från 1995 års nivå.

delmål 2

Senast år 2010 skall de vattenburna utsläppen av kväve från mänsklig verksamhet till Vellinges kustvatten ha minskat med minst 30 % från 1995 års nivå till 256 ton räknat som rullande fem-årsmedelvärde.

delmål 3

Senast år 2010 skall utsläppen av ammoniak i Vellinge ha minskat med minst 15 % från 1995 års nivå, dvs. från 74 ton till 63 ton.

delmål 4

År 2010 skall utsläppen av kväveoxider till luft vara högst 300 ton i Vellinge kommun.

Åtgärder i Vellinge kommun

- 7:1** Vid tillsyn och prövning av anmälnings- och tillståndspliktiga jordbruk inom särskilt föroreningskänsliga områden ställs krav på långtgående åtgärder, exempelvis restriktioner vid höst-spridning av stallgödsel.
- 7:2** En kartläggning av vattendrag genomförs med syfte att identifiera mark som lämpar sig för anläggning av våtmarker, exempelvis på grund av ofta återkommande översvämningar.
- 7:3** Inom lantbrukstillsynen stimuleras ökad produktion av bio-energi. Exempel på åtgärder är ökad odling av gräsvallar och ökad användning av skörderester, till exempel betblast, till biogasproduktion.
- 7:4** I lantbrukstillsynen informeras om metoder för miljöanpassad rensning av vattendrag om värdet av skydds-zoner.
- 7:5** Fortsatt kartläggning genomförs av otillräckligt renat avloppsvatten från enskilda hushåll. Krav ställs därefter på bästa tillgängliga teknik enligt Naturvårdsverkets riktlinjer.
- 7:6** Hushåll med enskilt avlopp informeras om vikten av att använda tvättmedel med låg fosforhalt.
- 7:7** Utsläpp av obehandlat avloppsvatten vid exempelvis häftiga regn minskas genom bland annat ökat lokalt omhändertagande av dagvatten samt genom anläggning av magasin för utjämning av höga flöden.

- 7:8** Krav ställs i lantbrukstillsynen på tak eller svämtäcke på urin-behållare och på behållare för flytgödsel vid prövning av verksamhet som utökas eller vid nyetablering av djurhållning.
- 7:9** En restriktiv hållning tillämpas vid prövning av tillstånd för anläggningar för djurproduktion och andra verksamheter nära skyddsvärda naturområden.
- 7:10** Ett projekt genomförs 2008 inom lantbrukstillsynen, i samarbete med andra aktörer, för att ytterligare minska ammoniakutsläppen.

Förslag till uppföljning / exempel på miljöindikatorer

- Tillförsel av fosfor och kväve till Öresund.
- Utsläpp från Vellinge kommun av ammoniak respektive kväveoxider.
- Antal enskilda avlopp utan tillfredställande rening.

8. Levande sjöar och vattendrag

”Sjöar och vattendrag skall vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer skall bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald, kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion skall bevaras samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.”

Skåne har få sjöar och de flesta är ganska små. Däremot finns det många dammar. Skånes vattendrag är många, men små. Det intensiva jordbruket i länet har genom tiderna påverkat vattenmiljöerna. Flera sjöar har sänkts och åar har rätats ut. När det har funnits behov av bevattning har man bidragit till torrläggning av vattendrag.

Strömsträckor i vattendragen har försvunnit i samband med att vattenkraften byggdes ut. Det har drabbat öringen och andra djur- och växtarter, även om öringen går upp i flera bäckar. Att minska skadorna från bevattning och att återställa skadade vattendrag är viktiga åtgärder för att nå målet *Levande sjöar och vattendrag*.

Situationen i Vellinge

I Vellinge kommun finns fem mindre vattendrag (bäckar): Gessiebäcken, Vellingebäcken, Bernstorpsbäcken, Hammarbäcken samt Bredvägsbäcken. Vattenföringen i dessa är liten trots en total tillrinningsarea på 9 200 ha, vilket representerar 64 % av kommunens landyta. En liten del av kommunens östra del avrinner till Sege å.

Bäckarna övervakas genom regelbunden provtagning, och samtliga bäckar är kraftigt övergödda men inte försurade. Stora mängder fosfor och kväve transporteras genom bäckarna till Öresund.

Delmål i Vellinge kommun

delmål 1

Senast år 2010 skall minst hälften av särskilt värdefulla natur- och kulturmiljöer i eller i anslutning till sjöar och vattendrag ha ett långsiktigt bevarandeskydd.

delmål 2

Senast till år 2010 skall minst 25 procent av de värdefulla eller potentiellt skyddsvärda vattendragen ha restaurerats.

delmål 3

Utsättning av djur och växter som lever i vatten skall ske på ett sådant sätt att den biologiska mångfalden inte påverkas negativt.

delmål 4

Åtgärdsprogram skall finnas för de hotade arter och fiskstammar, som har behov av riktade åtgärder (genomförs av Naturvårdsverket och länsstyrelserna).

Åtgärder i Vellinge kommun

- 8:1 Möjliga restaureringsåtgärder i vattenområden utreds inom ramen för arbetet med EU:s ramdirektiv för vatten.
- 8:2 Värdefulla natur- och kulturområden i anslutning till vattendrag samt skyddsvärda vattendrag inventeras.
- 8:3 Tillämpningen av strandskyddet i kommunen utreds i arbetet med ny översiktsplan.
- 8:4 Fortsatt miljöövervakning och provtagning i Vellingebäckarna.
- 8:5 Fortsatt deltagande i Segeåns vattendragsförbund.

Förslag till uppföljning / exempel på miljöindikatorer

- Årliga rapporter om tillståndet i Vellingebäckarna.

9. Grundvatten av god kvalitet

"Grundvattnet skall ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag."

Grundvattnet är en värdefull resurs som är viktig för tillgången på vatten. Genom olika mänskliga ingrepp, till exempel vattenuttag och föroreningar, kan grundvattnet påverkas negativt.

De geologiska förhållandena i Skåne skiljer sig från övriga landet. Det gör att även om tillgången till grundvatten i Skåne är god, så är sårbarheten hög på många platser. Risken finns att föroreningar tränger ned i grundvattnet och gör att det inte kan användas som dricksvatten.

Situationen i Vellinge

Kommunens dricksvatten kommer sedan 2006 från Sydvatten och inte från egna vattentäkter. Dock finns fortfarande reservvattentäkter, som kan tas i bruk om så erfordras.

Många fastigheter på landsbygden tar vatten ur egna brunnar som oftast är djupborrade, men även grävda brunnar förekommer. Dessa är i högre grad än de borrade utsatta för risk för förorening.

Delmål i Vellinge kommun

delmål 1

Grundvattentäkter av vikt för nuvarande och framtida vattenförsörjning skall även fortsättningsvis ha ett långsiktigt skydd mot exploatering som begränsar användningen av vattnet.

delmål 2

Senast år 2010 skall användningen av mark och vatten inte medföra sådana ändringar av grundvattennivåer som ger negativa konsekvenser för vattenförsörjningen, markstabiliteten eller djur- och växtliv i angränsande ekosystem.

Åtgärder i Vellinge kommun

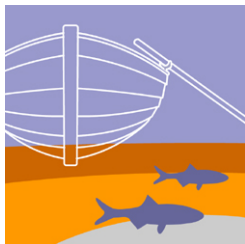
9:1 Grundvattentäkter som fortsättningsvis kan användas för uttag av dricksvatten identifieras.

- 9:2** Områden som är sårbara för föroreningsspridning identifieras.
- 9:3** Hot och brister rörande vattenförsörjningen identifieras.
- 9:4** Eventuell ändring av befintligt vattenskyddsområde utreds.
- 9:5** I översiktsplanen anges områden som utifrån vattenförsörjning, markstabilitet eller djur- och växtliv i angränsande ekosystem är känsliga för sänkt respektive höjd grundvattennivå.
- 9:6** Tillstånden för kemisk bekämpning baseras på Naturvårdsverkets allmänna råd. Möjligheten att tidsbegränsa tillstånd används.
- 9:7** Lokalt kontrollprogram för grundvatten utvecklas, bland annat avseende kemiska bekämpningsmedel.
- 9:8** Åtgärdsprogram formuleras för hur halkbekämpning med salt kan undvikas eller minimeras.

Förslag till uppföljning / exempel på miljöindikatorer

- Förekomst av växtskyddsmedel i grundvatten.

10. Hav i balans samt levande kust

”Västerhavet och Östersjön skall ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden skall bevaras. Kust och skärgård skall ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård skall bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden skall skyddas mot ingrepp och andra störningar.”

Skåne har en lång kust med unika kultur- och naturvärden. Genom olika störningar som till exempel olämplig bebyggelse av olika slag hotas dessa värden. Havsmiljöns växt- och djurarter är ofta tillbakaträngda av ett alltför intensivt fiske, miljögifter och förstörda livsmiljöer.

Olika åtgärder för att skydda känsliga kust- och skärgårdsområden och anpassning av fisket är därför viktiga för att nå målet *Hav i balans samt levande kust och skärgård*.

Situationen i Vellinge

Vellinge har en cirka 75 km lång och skyddsvärd kust. Havsvattenytan i kommunen, 560 km², är också betydligt större än landytan som är 143 km². Stora delar av de kustnära områdena är skyddade genom Natura 2000 eller som naturreservat.

Vattenkvaliteten i Öresund beror dels på kvaliteten på Östersjövattnet och Kattegattvattnet, dels på påverkan av föroreningar, som tillförs genom vattendragen i Skåne och på Själland.

Delmål i Vellinge kommun

delmål 1

Senast år 2010 skall minst 50 procent av skyddsvärda marina miljöer och minst 70 procent av kustområden med höga natur- och kulturvärden ha ett långsiktigt skydd.

delmål 2

En strategi skall finnas senast 2010 för hur kustens kulturarv och odlingslandskap kan bevaras och brukas.

delmål 3

Buller och andra störningar från båttrafik skall vara försumbara inom särskilt känsliga och utpekade kustområden senast år 2010.

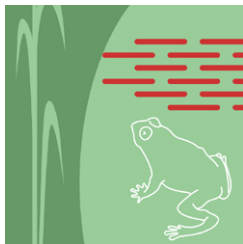
Åtgärder i Vellinge kommun

- 10:1** En utvärdering görs av befintliga skydd för värdefulla strand- och undervattensområden, så att skyddet motsvarar behoven. Behovet av skydd för grunda bottenar beaktas särskilt.
- 10:2** En utvärdering av tillämpningen av strandskyddet genomförs.
- 10:3** Användningen av kustområdet redovisas i översiktsplanen, och bevarandeariktade planer för kustens kulturarv (såsom strandängar, klitter, badhytter och sommarhus) upprättas.
- 10:4** En god hävd bibehålls eller förbättras inom utpekade områden med havsstrandängar och andra värdefulla ängs- och betesmarker längs kusten. Vid behov restaureras dessa.
- 10:5** Fortsatt deltagande i Sydkustens Vattenvårdsförbund och Öresunds Vattenvårdsförbund.

Förslag till uppföljning / exempel på miljöindikatorer

- Andel skyddade marina miljöer.
- Uppföljning av provresultat från kustkontrollprogrammet inom Sydkustens Vattenvårdsförbund – station Falsterbo.

11. Myllrande våtmarker

“Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet skall bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.”

I Skåne återstår endast omkring 10 procent av den våtmarksareal som fanns innan man började dika i stor skala. Våtmarkerna är viktiga livsmiljöer för många hotade växter och djur. Inte mindre än 216 av de arter i Skåne som Artdatabanken har med i sina rödlistor hör hemma i våtmarksområden på ett eller annat sätt. 64 av dessa, till exempel flera av grodarterna, tillhör kategorierna akut hotad eller starkt hotad.

När nya våtmarker anläggs flyttar snabbt olika djur dit – ett tecken på att våtmarkerna är behövda. Dessutom är våtmarkerna viktiga för att minska utsläppen av övergödande ämnen till vattendrag, sjöar och hav.

Situationen i Vellinge

I kommunen finns våtmarksområden framför allt på strandängarna längs Öresundskusten. Ett stort antal fågelarter är beroende av att ängarna finns kvar som rast- och häckningslokaler. Ängarna betas sommartid.

Delmål i Vellinge kommun

delmål 1

Inventering av våtmarker och bäckar, som tidigare funnits i landskapet.

delmål 2

Våtmarker och småvatten i odlingslandskapet skall anläggas eller återskapas.

Åtgärder i Vellinge kommun

- 11:1** Potentiella våtmarksområden eller objekt anges i ny översiktsplan efter uppföljning av tidigare av FNF genomförd inventering.
- 11:2** Informationsinsatserna till lantbrukare om våtmarksanläggning utökas inom lantbrukstillsynen.
- 11:3** Våtmarker anläggs i lämpliga fall som utjämningsmagasin vid exploateringar.

- 11:4** Möjligheterna att återskapa våtmarker skall kartläggas i samverkan med större markägare.
- 11:5** Vid detaljplaneläggning studeras de hydrologiska effekterna i och omkring planområdet, så att hydrologiska och miljömässiga skador kan undvikas.
- 11:6** Åtgärder vidtas för att kompensera markavvattning eller ingrepp i befintliga våtmarker i samband med exploatering.

Förslag till uppföljning / exempel på miljöindikatorer

- Antal och areal av nyanlagda / restaurerade våtmarker.

12. Levande skogar

"Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion skall skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas."

Skogen har alltid förändrats och det har varit särskilt påtagligt det senaste seklet. Virkesförrådet har mångdubblats främst beroende på en målmedveten satsning på plantering och skötsel av granskog. Det moderna produktionsinriktade skogsbruket utgör ett viktigt bidrag till länens ekonomi.

I dag är biologisk mångfald liksom kulturella och sociala värden lika viktiga byggstenar som produktionssidan i det uthålliga skogsbruket.

Ädellövskogarna står i centrum i avvägningen mellan dessa intressen. Klart står dock att flera av de naturvårdsmässigt värdefullaste ädellövskogarna behöver få ett långsiktigt skydd och att miljöer med gamla grova träd behöver vårdas på ett ansvarsfullt sätt.

Situationen i Vellinge

Endast en mindre del av kommunens yta utgörs av skog och inga stora sammanhängande skogsytor förekommer. Befintliga och nya grönområden i form av parker och stråk bevaras och utvecklas.

Vid Arriesjön pågår utveckling av ett större rekreativområde med skogsinslag.

Delmål i Vellinge kommun

delmål 1

De värden i skogsmarker som bedöms vara av nationellt, regionalt och lokalt intresse för naturvården, kulturmiljövården eller friluftslivet skall bibehållas eller öka.

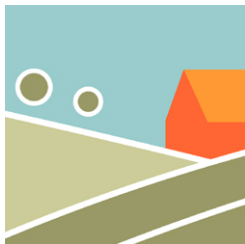
Åtgärder i Vellinge kommun

- 12:1 Arbetet med att återinföra eken på Näset intensifieras.
- 12:2 Ersättningssträd skall planteras i samband med avverkningar.

Förslag till uppföljning / exempel på miljöindikatorer

- Antal nyplanterade lövträd.

13. Ett rikt odlingslandskap

”Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion skall skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.”

Redan för 6000 år sedan började marken att odlas i Skåne.

I det skånska slättlandskapet bedrivs ett högentensivt jordbruk. Genom specialisering och rationalisering har fornlämningar, mangelgravar, diken, pilevallar och andra så kallade småbiotoper odlats bort. I mellanbygden har många naturbetesmarker vuxit igen eller planterats med skog. Hävden av slättermarker har minskat drastiskt. Skogsbygdens småskaliga odling och djurhållning har idag nästan försvunnit på vissa håll.

Vilda växter och djur drabbas av förändringarna i jordbruket. Många kulturväxter, lant-sorter och lantraser har egenskaper som har gått förlorade i de konventionella växtsorterna och husdjuren, men som är viktiga att bevara. Nya hot mot den biologiska mångfalden kan eventuellt finnas i den nya gentekniken.

Genom att öka förutsättningarna för ett miljöanpassat lantbruk kommer möjligheterna att behålla landsbygdens natur- och kulturvärden att förbättras.

Situationen i Vellinge

Andelen odlingsmark i kommunen är knappa 70 %. Utbyggnaden av nya bostadsområden orsakar i vissa fall konflikter med önskemålet att behålla jordbruksmark. Kommunen har en lång kust, som delvis består av strandängar, som är värdefulla och till största delen skyddade som naturreservat eller Natura 2000-områden.

Delmål i Vellinge kommun

delmål 1

Senast år 2010 skall samtliga ängs- och betesmarker bevaras och skötas på ett sätt som bevarar deras värden. För Skåne innebär delmålet att nuvarande 43 000 ha ängs- och betesmarker som omfattas av miljöstöd har bibehållen skötsel. Arealen hävdad slätteräng, framförallt längs strandzoner, skall öka med 25 procent fram till år 2010. I särskilt värdefulla vegetationstyper som är speciella för Vellinge, som ljunghed, rikkärr och havsstrandängar, skall hävden säkerställas.

delmål 2

Mängden småbiotoper i odlingslandskapet, exempelvis dödisgror och märgelgravar, skall bevaras i minst dagens omfattning i hela landet. Mängden småbiotoper karaktäristiska för respektive landskapstyp skall öka. Odlingsfria zoner bör införas i odlingsgränser.

delmål 3

Kulturbärande landskapselement såsom tångvallar, alléer, ruiner och hamlade träd skall bevaras och skötas på ett sätt som bevarar deras värden.

delmål 4

Lantsorter av kulturväxter och lantraser skall bevaras och inte minska i antal.

delmål 5

Ett program skall finnas för hur lantbrukets kulturhistoriskt värdefulla byggnader kan tas tillvara. Målet innebär för Vellinge också att kulturarvet i odlingslandskapet kan upplevas och förstås samt att hotade kulturmiljöer skyddas och bevaras.

delmål 6

Främmande arter och genetiskt modifierade organismer som kan hota den biologiska mångfalden skall inte introduceras.

Åtgärder i Vellinge kommun

- 13:1** Djurhållarpooler skapas, exempelvis genom att upprätta lokala register över djurhållare respektive markägare till ohävdade marker.
- 13:2** I områden med höga natur- och kulturvärden vidtas ytterligare åtgärder för att hejda nedläggningen av jordbruksmark.
- 13:3** Ett lokalt kulturmiljöprogram tas fram, som särskilt redovisar jordbrukets byggda, anlagda och odlade kulturarv samt hur dessa värden ska bevaras och brukas.

Förslag till uppföljning / exempel på miljöindikatorer

- Antal djurhållarpooler
- Framtagande av kulturmiljöprogram

14. God bebyggd miljö

”Städer, tätorter och annan bebyggd miljö skall utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden skall tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar skall lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.”

Det ökade intresset för regionen är positivt och ställer särskilda krav på planeringen för att bevara och skapa en god bebyggd miljö. Den ökande trafiken är det största miljöproblemet tillsammans med den ökande konkurrensen om marken. Problemen är värst i västra Skåne.

Stora delar av det byggda kulturarvet förstörs successivt genom rivning eller okänsliga ombyggnader. Strukturuomvandlingar inom bland annat jordbruk, föreningsliv och näringsliv är en utmaning för bevarandet och utvecklingen av skånska kulturmiljöer.

De gröna områdena i den bebyggda miljön har de senaste åren minskat kraftigt och splittrats upp. Naturområden är viktiga för människors hälsa och för biologisk mångfald. En noggrann planering behövs för att höja kvaliteten för naturområden i och nära tätorter.

Energianvändningen fortsätter öka. En anledning är att användningen i för liten utsträckning syns för den enskilde medborgaren. Potentialen kan därför sägas vara stor för effektiviseringar. Energianvändningen har en betydande negativ miljöpåverkan. Utvecklingen av miljöanpassade energirelaterade varor och tjänster kan bidra till exportmöjligheter för det skånska näringslivet.

Cirka 200 000 människor i Skåne bedöms störas av buller. Bullret påverkar människors sömn, upplevelser och välbefinnande och kan bidra till blodtryckssjukdomar. Vägtrafiken på det kommunala vägnätet och godstransporterna i och genom Skåne är de största problemen. Andra bullerkällor är flygtrafik, täktverksamheter, skjutbanor, industrier och diverse installationer som till exempel fläktar.

Avfallshantering innebär ofta ett slöseri med resurser. Material och energi i avfallet tas inte tillvara eftersom en stor del fortfarande deponeras. Istället bör avfallet återanvändas, återvinnas, förbrännas, rötas eller komposteras, vilket sker i allt högre grad i SYSÄV-regionen.

Naturgrusavlagringar är en ändlig resurs och de är av värde för dricksvattenförsörjningen, för natur- och kulturlandskapet och för rekreation. I Skåne är konkurrensen om marken hög samtidigt som konsumtionen av naturgrus är högst i hela landet. Återanvändningen av ballastmaterial är i dag mycket begränsad varför återvinningspotentialen är stor under förutsättning att massåtervinningsstationer inrättas.

Trots att vi vistas så stor del av vår tid inomhus är kunskapen dålig om kvaliteten på luften och de besvär som människor upplever hemma, på skolor och arbetsplatser. En god ventilation kan lösa många av de problem som finns i inomhusmiljön.

Statens strålskyddsinstitut bedömer att i Sverige orsakas cirka 500 lungcancerfall varje år av radon i bostäder. Radon förekommer naturligt i mark, luft och i vatten. Det kan även avges från stenbaserade byggnadsmaterial, främst från blåbetong. Idag uppskattas ca 120 000 personer i Skåne bo i områden med risk för markradon. Rökare riskerar i betydligt högre utsträckning att drabbas av lungcancer på grund av radon jämfört med icke-rökare.

Situationen i Vellinge

Den ökande vägtrafiken med såväl pendling som transittrafik utgör en stor miljöbelastning framför allt längs vägarna E6 och 100. Pågatågstrafik planeras genom de östra kommundelarna mellan Malmö och Trelleborg, vilket ger goda pendlingsmöjligheter för byarna Östra Grevie och Västra Ingelstad med omland. Koncentrationen av hamnverksamhet till Trelleborg gör att antalet lastbilar på väg E6 ökar kontinuerligt och att dubbelspår kan bli nödvändigt på Trelleborgsbanan.

Trafikmängder på väg E6 vid Vellinge tätort på cirka 35 000 fordon per dygn med en stor andel lastbilar och bussar gör att såväl buller som luftkvalitet utgör stora lokala miljöproblem.

I kommundelarna Höllviken och Ljunghusen har under de senaste fyrtio åren skett en omfattande strukturomvandling från fritidsboende till permanentboende. År 1960 bodde i dåvarande Rängs kommun 651 personer, medan invånarantalet i motsvarande område 2007 är över 13 700.

På slätten i jordbrukslandskapet har hästgårdar på många ställen ersatt lantbruken. Hela kommunen har ett stort inslag av gröna strukturer, även i tätbebyggelsen. Tyvärr sker en viss utarmning av grönskan genom delvis omfattande stensättning av privata tomter.

Hög boendestandard och ökande komfortkrav gör att kommunens energiförbrukning i bostäder är relativt hög. Däremot saknas energiintensiv industriverksamhet.

Delmål i Vellinge kommun

delmål 1 a

Fysisk planering och samhällsbyggande skall grundas på planer och strategier för hur ett varierat utbud av bostäder, arbetsplatser, service och kultur kan åstadkomma att bilanvändningen kan minska och förutsättningarna för miljöanpassade och resurssnåla transporter förbättras.

delmål 1 b

All fysisk planering skall grundas på strategier för hur kulturhistoriska och estetiska värden skall tas till vara och utvecklas.

delmål 1 c

Fysisk planering och samhällsbyggande skall grundas på planer och strategier för hur grön- och vattenområden i tätorter och tätortsnära områden ska bevaras och utvecklas och andelen hårdgjord yta inte öka.

delmål 1 d

Fysisk planering och samhällsbyggande skall grundas på program och strategier för hur energianvändningen skall effektiviseras, hur förnybara energiresurser skall tas till vara och hur utbyggnad av produktionsanläggningar för fjärrvärme, solenergi och biobränsle skall främjas.

delmål 1 e

Det nationella planeringsmålet för vindkraft är en årlig produktionskapacitet på 10 TWh år 2015. För Skåne innebär detta ett planeringsmål för vindkraft på 2 TWh främst baserat på en utbyggnad till havs. Detta tillgodoses genom utbyggnad på Kriegers Flak.

delmål 2

Den kulturhistoriskt värdefulla bebyggelsen skall senast år 2010 vara identifierad och ett program finnas för skydd av dess värden. Samtidigt skall minst 25 % av den värdefulla bebyggelsen vara långsiktigt skyddad.

delmål 3 a

Antalet människor som utsätts för trafikbullerstörningar överstigande de riktvärden som riksdagen beslutat om för buller i bostäder skall ha minskat med 20 % till år 2020 jämfört med år 2008.

delmål 3 b

För att bevara tysta/bullerfria områden skall infrastrukturplaneringen förhindra ytterligare fragmenteringen av landskapet och använda redan existerande korridorer istället för nya, där landskapet är förhållandevis opåverkat av buller

delmål 4

Miljöbelastningen från energianvändningen i bostäder och lokaler skall minska och vara lägre år 2015 än år 2005. Detta skall bland annat ske genom att den totala energianvändningen effektiviseras för att på sikt minska.

delmål 5

År 2020 skall byggnader och deras egenskaper inte påverka hälsan negativt. Därför skall det säkerställas,

- att samtliga byggnader där människor vistas ofta eller under längre tid senast år 2015 har en dokumenterat fungerande ventilation.
- att radonhalten i alla skolor, förskolor och andra kommunala byggnader år 2010 är lägre än 200 Bq/m³ luft.
- att radonhalten i alla bostäder år 2020 är lägre än 200 Bq/m³ luft.

Åtgärder i Vellinge kommun

14:1	Ny energiplan skall tas fram senast 2008.
Klimatstrategi skall ingå i ny översiktsplan.
14:2	Kollektivtrafiken prioriteras genom att den har egna banor i högtrafikerade områden.
Bytesmöjligheterna från kollektivtrafik till cykeltrafik, gångtrafik och andra trafikslag förbättras i samband med trafikstart av pågatåg på Trelleborgsbanan.
14:3	Tätortsutvecklingen kring goda kollektivtrafiklägen prioriteras.
14:4	I planeringen prioriteras cykeltrafik och cykelparkering ytterligare, speciellt i tätorter.
14:5	Lokala cykelplaner revideras och utvecklas.
14:6	I ny översiktsplan redovisas hur transportbehovet och bilanvändningen i kommunen kan minskas.
14:7	Verksamheter och externa köpcentra, som endast kan nås med bil, skall undvikas i planeringen.
14:8	I en planpolicy slås fast att exploitörer ska kompensera för negativ miljöpåverkan (balanseringsprincipen) och att ansvaret för kompensatoriska åtgärder i detaljplaner och avtal förtydligas.

- 14:9** Bevarandeplaner och områdesbestämmelser upprättas och uppdateras för byar och tätorter med beskrivningar av karaktär, historia, befolkning, energianvändning, service och potential till förändringar. Bestämmelser om kulturmärkning hävdas.
- 14:10** Ortsanalyser och program för lokala byggnadstraditioner utvecklas för att bevara de kulturhistoriska och estetiska värdena i kommunen och för att arbeta in ställningstagandena i detaljplaner.
- 14:11** Informationsinsatserna till allmänheten om kulturmiljö, arkitektur och estetik utökas från Miljö- och Stadsbyggnadsförvaltningen.
- 14:12** Tillgång skall finnas till antikvarisk kompetens inom kommunen.
- 14:13** Program för miljöanpassat byggande tas fram när ny bebyggelse planeras.
- 14:14** Grönstruktur skall redovisas i ny översiktsplan. Möjligheterna att restaurera tångvallar skall utredas.
- 14:15** Tilläggsbestämmelser för bevarande av träden införs i befintliga detaljplaner i Höllvikens skogrika delar.
- 14:16** Markägare stimuleras att öka inslaget av beträdor (gångvägar på trädemark längs åar och vattendrag) i jordbrukslandskapet.
- 14:17** Lokalt omhändertagande av dagvatten inarbetas i detaljplaner.
- 14:18** Tillgång skall finnas till ekologisk kompetens inom kommunen.
- 14:19** I kulturhistoriskt värdefulla områden införs områdesbestämmelser med rivnings- och bygglovsplikt för byggnader som används inom jordbruket. Informationsmaterial om kulturhistoriskt värdefull bebyggelse riktad till fastighetsägare och byggföretag kompletteras och utökas.
- 14:20** Detaljplaner skall innehålla en bullerbedömning i områden som speciellt utsätts för vägtrafik- eller tågbuller.
- 14:21** Bullerutredning med förslag till åtgärder genomförs avseende fastigheter längs trafikbelastade gator och vägar senast 2012.

- 14:22** Bullerfria områden redovisas i ny översiktsplan.
- 14:23** Inventering av gamla deponier uppdateras och redovisas i översiktsplanen och olagliga tippar kartläggs i miljötillsynen.
- 14:24** Fastighetsägare uppmanas att utbilda fastighetsskötare och hyresgäster för ökad kunskap om energianvändning, effektivisering och skötsel.
- 14:25** Tillsynen av OVK-verksamheten upprätthålles. Kontrollen av ventilations- och energioptimering vid nybyggnad skärps.
- 14:26** Information om hur effektiv energianvändning kan kombineras med ett bra inneklimat förs ut till fastighetsägarna.
- 14:27** Informationsprojekt om sunda material genomförs.
- 14:28** Radonsituationen i kommunen belyses i nya översiktsplanen och radonmätningar genomföres i samband med detaljplaneläggning.

Förslag till uppföljning / exempel på miljöindikatorer

- Andel bullerstörda invånare.
- Mängd hushållsavfall levererat till SYSAV.
- Energiförbrukning i kommunala fastigheter.
- Genomförda informationsinsatser.

15. Ett rikt växt- och djurliv

”Den biologiska mångfalden skall bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer skall värnas. Arter skall kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor skall ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.”

Miljökvalitetsmålet har inte bearbetats regionalt och lokalt.

(Miljömålet antogs av riksdagen i november 2005)

Nationella delmål

1. Hejdad förlust av biologisk mångfald (2010)

Senast år 2010 skall förlusten av biologisk mångfald inom Sverige vara hejdad.

2. Minskad andel hotade arter (2015)

År 2015 skall bevarandestatusen för hotade arter i landet ha förbättrats så att andelen bedömda arter som klassificeras som hotade har minskat med minst 30 procent jämfört med år 2000, och utan att andelen försvunna arter har ökat.

3. Hållbart nyttjande (2007/2010)

Senast år 2007 skall det finnas metoder för att följa upp att biologisk mångfald och biologiska resurser såväl på land som i vatten nyttjas på ett hållbart sätt. Senast år 2010 skall biologisk mångfald och biologiska resurser såväl på land som i vatten nyttjas på ett hållbart sätt så att biologisk mångfald upprätthålls på landskapsnivå.

Förslag till uppföljning / exempel på miljöindikatorer

- Hotade arter i Vellingebäckarna.
- Inventering av fågelbestånd och flyttfåglar.
- Möjligheten att inrätta ett ”mångfaldsråd” utreds.

VELLINGE KOMMUN

